

EURASIA
CENTER

EURÁZSIAI HÍRSZEMLE

(2024. március 23–29.)

Készítette:

**Horváth Levente
Klemensits Péter
Seremet Sándor
Szakáli Máté
Tárik Meszár
Veres Szabolcs
Zoltai Alexandra**

Tartalomjegyzék:

Választások Törökországban: a nép akarata mindenek felett 4

**Nemzetközi vélemények a World Central Kitchen-t, valamint Irán
damaszkuszi nagykövetségét ért izraeli támadásokról 7**

Kelet-Ázsia 12

Dél-Ázsia 16

Délkelet-Ázsia 19

Közel-Kelet 24

Oroszország és a posztsovjet térség 29

Impresszum 35

EURASIA
CENTER

A HÉT GYORSELEMZÉSE

Választások Törökországban: a nép akarata mindenek felett

Választások Törökországban: a nép akarata mindenek felett

Törökország legfőbb ellenzéki pártja, a Köztársasági Néppárt (CHP) nagy választási győzelmet aratott a március végén tartott helyhatósági választásokon. Az eredmények jelentős csapást mértek Recep Tayyip Erdoğanra, aki abban reménykedett, hogy kevesebb mint egy évvel harmadik elnöki ciklusának kivívását követően, visszaszerzi a török nagyvárosok feletti irányítást.

Részvételi adatok és előzetes eredmények

Körülbelül 61 millió török vehetett részt a március 31-i választáson, és több mint egymillió fiatal szavazó adta le először a voksát. A részvételi arány elérte a 77%-ot az ország 81 tartományában. Az ellenzéki CHP az előzetes [eredmények](#) alapján a 81 nagyvárosban 36 polgármesteri tisztséget tudott megszerezni. Ezzel szemben Recep Tayyip Erdoğan elnök pártja, az AKP (Igazság és Fejlődés Pártja) 24 polgármesteri tisztséget nyert el, amivel története során először a második helyre került.

Míg Törökország nyugati, déli és északi részének nagy része az ellenzéki CHP irányítása alá került, addig a kurdbarát DEM párt megszerezte az irányítást a délkeleti területek többségében. Erdoğan pártja továbbra is uralja Közép-Törökországot, és nagyobb sikereket ért el a 2023. februári földrengések által elpusztított délkeleti területeken, köztük Kahramanmaraş és Gaziantep városaiban, bár elvesztette az irányítást Adıyaman felett.

Érdekes fejlemény, hogy a török hatóságok kedden (április 2-án) megakadályozták, hogy a DEM párt újonnan megválasztott polgármestere elfoglalja posztját, de új szavazást [hirdettek](#) egy másik olyan kerületben is, ahol Recep Tayyip Erdoğan elnök pártja vesztett. Mindezek miatt több száz ember gyűlt össze kedden késő este, hogy tiltakozzanak a döntések ellen több délkeleti városban és Isztambulban. A török Legfelsőbb Választási Bizottság (YSK) [megakadályozta](#) több kurd polgármester munkába állását olyan indokokra hivatkozva, mint a jogosulatlan indulás vagy a szabálytalan szavazólapok használata.

Történelmi vereség

Érdekesség, hogy maga Erdoğan vezette a kampányt abban az Isztambulban, ahol korábban a polgármesteri tisztséget is betöltötte. Azonban mindez kevésnek bizonyult, ugyanis a CHP soraiban induló Ekrem İmamoğlu 2019 után újfent diadalmaskodni tudott. Erdoğan új korszakot ígért Törökország csaknem 16 milliós nagyvárosa jövőjét illetően, de Isztambul hivatalban lévő polgármestere megszerezte a szavazatok több mint 50%-át, több mint 11%-kal és csaknem egymillió szavazattal legyőzve az AKP jelöltjét.

Erdoğan 21 évvel ezelőtti hatalomra jutása óta ez volt az első alkalom, hogy pártja országszerte vereséget szenvedett az urnáknál. A fővárosban, Ankarában az ellenzéki polgármester, Mansur Yavaş már akkor győzelmet hirdetett, amikor még csak a szavazatok kevesebb mint fele érkezett be. A CHP ismét győzött Izmirben, Adanában és Antalya városában, továbbá Törökország negyedik legnagyobb városában, Bursa-ban is. Emellett szintén diadalmaskodott az északnyugati Balıkesir-ben, valamint a tavalyi évben a földrengésekben súlyosan érintett Adıyaman-ban.

Erdoğan is megszólalt

Recep Tayyip Erdoğan köztársasági elnök [üdvözölte](#) a törökországi önkormányzati választások utáni demokratikus folyamatokat, mondván, hogy a helyi választásokat az ország demokratikus rendszere nyerte meg. „*Polgáraink józan eszének köszönhetően a török demokrácia ismét bebizonyította érettségét*” – [mondta](#) Erdoğan a kormányzó Igazság és Fejlődés Pártja ankarai székháza előtt a polgárokhoz fordulva. Hozzátette, hogy „*a török nemzet a március 31-i önkormányzati választáson ismét átadta üzeneteit a politikusoknak*”. Azt is kifejtette, hogy nem ismer el olyan hatalmat, amely meghaladja a nép akaratát, és meghajol a nemzet akarata előtt. „*Az önkormányzati választáson nem azt az eredményt értük el, amit szerettünk volna*”, majd kitért arra, hogy „*megvitatják ennek a lokális regresszióknak az okait, feltárják a problémákat, és megteszik a szükséges intézkedéseket*”.

A választási kampány során Erdoğan azt [mondta](#), hogy már utolsó ciklusát tölti, mert elnöki mandátuma 2028-ban véget ér. A kritikusok azonban úgy vélték, hogy a győzelem arra ösztönözte volna, hogy felülvizsgálja az alkotmányt, hogy újra elindulhasson a választásokon. Egy ilyen drámai vereség után azonban ez már felettébb valószínűtlennek tűnik.

Erősödő ellenzék

Szakértők szerint az ellenzéki CHP a legnagyobb csapást mérte Erdoğan pályafutására, és 1977 óta a legjobb eredményt érte el. Ez a CHP elnöke, Özgür Özel számára is nagy siker, aki dicsérte a választókat, amiért egy történelmi szavazáson úgy döntöttek, megváltoztatják Törökország arculatát. [Elmondta](#), hogy „*új politikai légkört akarnak teremteni*” az országban. Az ellenzéki szavazók a választásokat követően utcára vonultak Isztambulban, és az Ekrem İmamoğlu képét ábrázoló török zászlókat és transzparenszeket emeltek magasba Törökország alapító atyja, Kemal Atatürk képe mellett, akinek plakátját több épület falára is feltűzték.

İmamoğlun és Mansur Yavaş-t is potenciális jelöltnek tartják a 2028-as elnöki posztért folyó versenyben. „*Minden rendben lesz*” – [skandálták](#) İmamoğlu támogatói, miközben zenéltek és táncoltak Sıraçhane-ban, Isztambul egyik legrégebbi kerületében. Ez utóbbi város hivatalban lévő polgármestere akkor használta először ezt a szlogent, amikor öt évvel ezelőtt hódította el a várost Erdoğan pártjától. Ezenkívül új [szlogenek](#) is megjelentek, mint például a: „*Teljes sebességgel előre*”. Általánosan elfogadott tény, hogy aki vezeti a 85 milliós török populáció közel 20%-ával bíró Isztambult, az irányítja az ország gazdaságának jelentős részét, beleértve a kereskedelmet, a turizmust és a pénzügyeket.

Öt évvel ezelőtt İmamoğlu más ellenzéki pártok támogatásával megdöntötte az AKP több éves uralmát Isztambulban. Ez az ellenzéki tömörülés azonban a tavalyi elnökválasztási vereség nyomán felbomlott. Az AKP nagy reményeket táplált a hatalom visszavétele iránt, de jelöltjük, Murat Kurum, nem tudott elég szavazatot összegyűjteni.

Az AKP hanyatlásának okai: súlyos gazdasági problémák

Az infláció továbbra is magas Törökországban, és a líra értéke folyamatosan zuhan. A hivatalos adatok szerint az árak 67%-kal emelkedtek februárban az előző év azonos időszakához képest, bár a nem hivatalos becslések szerint a valós érték ennél jóval magasabb lehet. Az infláció annak ellenére is megmaradt, hogy a török jegybank 45%-ra emelte a kamatot januárban.

Ezzel kapcsolatban Erdoğan április 1-jén az AKP támogatóinak nyilatkozva [kijelentette](#), hogy a következő négy évben a gazdaság élénkítésére kíván fókuszálni. „*Inkább országunk sürgető problémáira fogunk összpontosítani, különös tekintettel a földrengésövezet újjáéledésére és gazdasági problémáink felszámolására*” – [mondta](#) Erdoğan. „*Gazdasági programunk pozitív eredményeit, különösen az infláció [csökkenését] az év második felében kezdjük látni*” – mondta, utalva arra a szeptemberben javasolt középtávú gazdasági tervre, amely az infláció visszaszorítását célozza.

Tragédia árnyékolta be az ellenzék ünneplését

A választásokat követően egy szinte példátlan tragédia rázta meg a török ellenzéket, ugyanis Mehmet Palaz, a CHP egyik legfontosabb embere életét vesztette április 1-jén. A politikus a választási győzelem ünneplése közben egy erkély beomlása következtében halt meg. Ennek előzménye, hogy egy nappal korábban [jelentették](#) be, hogy Kadir Tatık, a Köztársasági Néppárt jelöltje nyerte meg a választásokat Tavak körzetében, majd támogatói a párt épülete előtti utcán ünnepelték a győzelmet. A Milliyet török lap szerint, amikor néhányan felmásztak az épület második emeletére, az egyik erkély összeomlott. Ennek következtében nyolc ember megsérült, közülük három állapota súlyos. Mehmet Palaz viszont olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy nem sokkal a pamukkalei városi kórházba történő szállítását követően életét vesztette.

A gyorselemzést készítette: Tárik Mészár

Nemzetközi vélemények a World Central Kitchen-t, valamint Irán damaszkuszi nagykövetségét ért izraeli támadásokról

Közel-Kelet

Az Egyesült Arab Emírségek vezetése határozottan [elítélte](#) Izraelt a World Central Kitchen személyzete elleni légicsapás miatt – áll az arab ország Külügyminisztériumának honlapján. Hozzáadték, hogy teljes mértékben felelősnek tartják Izraelt ezért a „veszélyes fejleményért”, és azonnali, független és átlátható vizsgálatot követeltek azok ellen, akik a nemzetközi humanitárius jog megsértésével követték el ezt a „borzalmas bűncselekményt”. Az Egyesült Arab Emírségek Külügyminisztériuma mély sajnálatát [fejezte](#) ki az emberéletek miatt, és kinyilvánította őszinte részvételét az áldozatok családjainak. A minisztérium hangsúlyozta az azonnali tűzszünet fontosságát a civilek, civil létesítmények és segélyszervezetek elleni támadások megállítására érdekében.

Jordánia külügyminisztere a napokban azt [közölte](#), hogy a segélymunkások izraeli meggyilkolása a megszálló Izrael által elkövetett háborús bűnök egyike.

A szaúdi külügyminisztérium [kinyilvánította](#), hogy a Királyság határozottan elítéli a World Central Kitchen konvojának célba vételét a Gázai övezetben, és a támadást az izraeli megszállás bűneinek szisztematikus folytatásaként és a nemzetközi humanitárius jog megsértésének minősítette. A minisztérium egyben őszinte részvételét és együttérzését fejezte ki az áldozatok családjainak, megismételve, hogy Szaúd-Arábia határozottan elutasítja a missziók és segélyszervezetek, valamint azok dolgozói elleni támadásokat. A Királyság [felszólította](#) a nemzetközi közösséget, hogy játsszon szerepet a jogsértések megállításában, a fegyvertelen civilek és a humanitárius és segélyszervezetek dolgozóinak védelmében, valamint dolgozzon a humanitárius segélyek gyorsabb szállításán, hogy elkerüljék a gázai humanitárius válság súlyosbodását.

Az Öböl-menti Együttműködési Tanács (ÖET) főtitkára, Dzsászim Mohammed al-Budajvi határozottan [elítélte](#) és mélyszégyent okozó megdöbbenését fejezte ki amiatt, hogy a World Central Kitchen szervezethez tartozó konvojt célba vették a Gázai övezetben. Kijelentette, hogy az incidens az izraeli megszállás által elkövetett bűncselekmények és jogsértések sorozatának nyilvánvaló folytatása, ami ellentétes a nemzetközi joggal és a humanitárius elvekkel. Az ÖET [nyilatkozata](#) szerint al-Budajvi arra is felszólította a nemzetközi közösséget, hogy teljesítse szerepét a súlyos izraeli jogsértések felszámolásában, valamint az ártatlan civilek és a humanitárius és segélyszervezetek dolgozóinak védelmében a gázai válság további eskalációjának elkerülése érdekében. Al-Budajvi őszinte részvételét és együttérzését fejezte ki az áldozatok családjainak, mielőbbi felépülést kívánva a sérülteknek.

A Muszlim Világliga határozottan [elítélte](#) az „izraeli megszálló erő” támadását a World Central Kitchen segélykonvoja ellen a Gázai övezetben, és a nemzetközi és humanitárius törvények nyilvánvaló megsértésének minősítette azt. A Muszlim Világliga főtitkára, Dr. Mohammed bin Abd al-Karím al-Ísza mély aggodalmának adott hangot a missziók és segélyszervezetek, valamint azok személyzete elleni támadások miatt. Megismételte, hogy sürgősen véget kell vetni ezeknek a védtelen civilek és humanitárius dolgozók elleni kirívó jogsértéseknek. Al-Ísza sejk őszinte részvételét és együttérzését [fejezte ki](#) a támadásban érintett áldozatok hozzátartozóinak, egyúttal mielőbbi felépülést kívánt a sérülteknek.

A török vezetés legmélyebb részvétét fejezte ki a World Central Kitchen segélymunkásainak családjai számára, és elítélte ezt a brutális támadást. Fahrettin Altun török kommunikációs igazgató X-bejegyzésben azt [írta](#), hogy ismét izraeli támadás miatt veszítették életüket nemzetközi segélyszervezetek dolgozói, akik épp megpróbálták enyhíteni a Gázai övezet lakóinak szenvedését. Hozzátette, hogy „a súlyos emberi jogsértéseknek, amelyek mély nyomot hagytak kollektív emlékezetünkben, véget kell vetni. Továbbá elmondta, hogy a humanitárius segélyek Gázai övezetbe való eljuttatása – ahol az élelmiszert háborús fegyverként használják – sürgős a térséget fenyegető éhínség megelőzése érdekében. A gázai humanitárius dolgozók munkája tükrözi az emberi lelkiismeret ellenálló képességét Izrael atrocitásaival szemben és mindig emlékezni fognak rájuk.

„A World Central Chicken csapata, amelyet a Gázai övezetben az élelmiszersegélyek szétosztásának feladatával bíztak meg, egy nyugtalanító agresszió áldozata lett, amely azonnali globális elítélést követel” – [írta](#) Nászir Kanáni iráni külügyi szóvivő a közösségi médiában. „Szívből jövő részvétét és megingathatatlan szolidaritását” fejezte ki a hét áldozat családjával, akik tragikusan veszítették életüket ebben a szörnyű támadásban. Kanáni [hangsúlyozta](#), hogy az áldozatok között sokféle nemzetiség képviselteti magát, hangsúlyozva ennek a szörnyűségnek a messzemenő hatását. Kanáni továbbá elmondta, hogy „ez a megdöbbentő incidens egy újabb emlékeztető a cionista rezsim könyörtelen napirendjére, amely az éhínség szításával előmozdításával, [valamint] az ártatlan civilek célzott meggyilkolásának megszervezésével próbálja állandósítani a szenvedést”. Azt írta: „az, hogy a rezsim szándékosan támadja a nemzetközi segély- és humanitárius szervezeteket, [továbbá] az alulról szerveződő közösségi csoportokat, rámutat az alapvető humanitárius elvek és a nemzetközi jog érzéketlen figyelmen kívül hagyására.”

Közép-Ázsia

Közép-Ázsia országainak mind a kormánypárti, mind pedig az ellenzéki, nyomtatott, valamint online formában megjelenő sajtója nem foglalkozott mélyen az Izrael által a damaszkuszi iráni nagykövetséget ért támadással sem pedig azzal a szintén Izrael által indított légicsapással, amely több külföldit a nemzetközi segélyszervezet tagját is megölt. A hírek között természetesen szerepet [kapott](#) az esemény, azonban [iráni](#) vagy az orosz nyelvű sajtóorgánumból átvett híreket közöltek.

A közép-ázsiai média a Közel-Keleten történő eseményekkel kapcsolatban általában nem foglalkozik. Természetesen [figyelemmel kíséri](#) az eseményeket, azonban azokat elsősorban a nagyhatalmak (Egyesült Államok, Kína, Oroszország) szempontjából elemzi és a híradásokban sokkal inkább koncentrálna a regionális és belföldi eseményekre.

Az Izrael által indított katonai stratégiai akciókkal ellentétben például a kazah média figyelmét az ország mintegy hét régióját sújtó hatalmas árvizek miatti kitelepítésekkel kapcsolatos események és [intézkedések](#) foglalkoztatták.

Kirgizisztánban a viharos belpolitikai [események](#) állnak a hírek [fókuszában](#) azáltal, hogy Kirgizisztán elnöke aláírta a politikai kormányzati pozíciókról szóló rendeletet.

Összességében elmondható, hogy a közép-ázsiai média az Izrael által a damaszkuszi iráni nagykövetséget ért támadással sem pedig azzal a szintén Izrael által indított légicsapással, amely több nemzetközi segélyszervezetenél dolgozó állampolgár halálát is okozta. Az elmúlt héten a regionális nyomtatott és online közép-ázsiai sajtó sokkal jobban fókuszált azokra a

regionális eseményekre, ülésekre belpolitikai eseményekre és katasztrófákra, melyek a régió rövid és hosszútávú jövőjét szorosan érintik.

Kelet-Ázsia

[Kína is csatlakozott ahhoz a számos országhoz](#), akik bírálják Izrael halálos áldozatokat követelő merényletét Szíriában, és a közel-keleti feszültség enyhítésére szólított fel. "Kína elítéli a támadást" - mondta Wang Wenbin, a külügyminisztérium szóvivője. "A diplomáciai intézmények biztonsága nem sérülhet, és tiszteletben kell tartani Szíria szuverenitását, függetlenségét és területi integritását." "A jelenlegi helyzet a Közel-Keleten viharos, és ellenzünk minden olyan lépést, amely a feszültség fokozódásához vezet" – tette hozzá a szóvivő.

Dél-Ázsia

A dél-ázsiai államok részéről a World Central Kitchen-t ért támadás nem váltott ki komolyabb reakciókat, viszont a damaszkuszi iráni követség elleni támadás ellen többen is felemelték szavukat. Az indiai külügyi szóvivő [Randhir Jaiswal úgy fogalmazott](#) „India aggodalmát fejezi ki a Nyugat-Ázsiában fokozódó feszültségek miatt, amelyek további erőszakot és instabilitást gerjeszhetnek. Sürgetjük az összes felet, hogy kerüljék az olyan lépéseket, amelyek ellentétesek a nemzetközi jog általánosan elfogadott elveivel és normáival.”

Pakisztán ennél keményebben reagált, hiszen amellet, hogy Mumtaz Zahra Baloch, a Külügyminisztérium szóvivője nyilatkozatában mély részvétét fejezte ki az áldozatok családjainak, valamint Irán népének és kormányának, [elítélte Izrael műveletét](#), mondván „A támadás elfogadhatatlanul sérti Szíria szuverenitását, és aláássa annak stabilitását és biztonságát. Megsérti a nemzetközi jogot és az ENSZ Alapokmányát”.

Délkelet-Ázsia

Indonézia szintén csatlakozott azokhoz az államokhoz, akik elítélték az iráni követség elleni támadást. „Ez a támadás közvetlenül sérti a nemzetközi jogot és az ENSZ Alapokmányát” – [közölte az indonéz külügyminisztérium](#). „Ez egy újabb veszélyes akció Izrael részéről, amely tovább fokozza a konfliktust a térségben, és csökkenti a tartós béke kilátásait” – fogalmazott a minisztérium.

Malajzia [szintén elítélte a támadást](#), a külügyi szóvivő szerint „Irán damaszkuszi konzulátusa elleni szándékos támadás a nemzetközi normák és diplomáciai protokollok megsértése”. Ezért felszólította a feleket, hogy tartsák be a nemzetközi jogot.

A World Central Kitchen elleni akciót követően Halimah Yacob volt szingapúri elnök április 3-án Facebook-[bejegyzésben közölte](#), hogy a segélymunkások halála „tragikus”. Megjegyezte, hogy nem ez volt az első eset, hogy segélymunkások életüket veszítették. Az Egyesült Államok által finanszírozott Aid Worker Security Database (segélymunkások biztonsági adatbázisa) szerint, 2023 októbertől több mint 196 segélymunkás vesztette életét Gázában.

Észak-Ázsia

Oroszország számára Irán stratégiai partner, így várható volt, hogy az iráni követséget ért csapást elítéli. A damaszkuszi csapás kapcsán Moszkva az Egyesült Államokat és Nagy-Britanniát is kritikával [illette](#): Oroszország állandó ENSZ-képviselő helyettese, Dmitrij Poljanszkij a Telegram csatornáján közzétett bejegyzésében kifogásolta, hogy az Egyesült Államok és Nagy-Britannia nem ítélték el Izrael támadását Irán damaszkuszi nagykövetsége ellen. A teheráni orosz követéség pedig [közleményben](#) reagált az izraeli támadásra: „Ez a lépés

nemcsak a nemzetközi jog valamennyi alapvének kirívó megsértése, beleértve a bécsi egyezményeket is, amelyek garantálják a diplomáciai és konzuli létesítmények sérthetetlenségét, hanem további eskalációt is kiválthat a Közel-Keleten” – áll a nagykövetség a telegrammon közzétett közleményében. Moszkva [kezdemenyezte](#) az ENSZ Biztonsági Tanácsának ülését április 2-ről 3-ra virradó éjszaka. A találkozó előtt az orosz állandó képviselő egy dokumentumot osztott ki a testület többi tagjának, amelyben elítélték az iráni konzulátus elleni támadást.

A gyorselemzést készítette: Klemensits Péter, Seremet Sándor, Tárik Meszár, Veres Szabolcs,
Zoltai Alekszandra

EURASIA
CENTER

► **KELET-ÁZSIA**

Kelet-Ázsia

Kínai bankok a világ élvonalában

Katanich Doloresz, Euro News, 2024. március 22.

A Brand Finance márkaértékelési tanácsadó cég új jelentése szerint a legnagyobb kínai bankok közül négy a világ 500 legértékesebb banki márkáját tartalmazó lista élén áll, így az amerikai és európai hitelezők jócskán lemaradtak. A világ 500 legjobb banki márkájának listáján immár nyolcadik éve az ICBC (Kínai Ipari és Kereskedelmi Bank) kapta az első helyet. A hitelező 3%-kal 71,8 milliárd dollárra (65,77 milliárd euróra) növelte márkaértékét, ami nagyjából megfelel Szlovénia nominális GDP-jének. A rangsorban szereplő 500 bank együttes márkaértéke megduplázódott az elmúlt évtizedben, és 2,3%-kal nőtt a tavalyi évhez képest, és rekordszintet, 1,44 billió dollárt ért el (ez a spanyol nominális GDP-hez közeli összeg). A kínai bankok az első tíz hely közül öt helyet foglalnak el, erős fellendülést mutatva az előző évhez képest. A listán szereplő 74 kínai hitelező csaknem kétharmada növelte márkaértékét 2023 folyamán. Az Egyesült Államok a második legtöbb bankkal rendelkező ország a listán.

Forrás: [Where do European banks stand in the ranking for strongest brands?](#)

A yen 34 éves mélypontra zuhant a dollárral szemben

Cena Mathisa, Japan Today, 2024. március 27.

A jen 34 éves mélypontját érte el a dollárral szemben, alig több mint egy héttel azután, hogy a japán jegybank bejelentette a várva várt kamatemelést az évek óta tartó rendkívül laza monetáris politikától való elmozdulás jegyében. A yen dolláronként 151,97-re gyengült, ami 1990 óta a leggyengébb, majd visszaállt 151,72 körüli szintre. Az elmúlt két évben a yen erősen gyengült a dollárral szembeni 115 körüli szintről. Míg a központi bankok szerte a világon agresszíven emelték a kamatot a megugró infláció megfékezése érdekében, a Japán jegybank ragaszkodott rendkívül laza politikájához, és lefelé nyomta a yent. Ez jó hír volt az exportőröknek, de nem a fogyasztóknak, mivel drágította az importot. Miután a valuta 34 éves mélypontját érte el, Shunichi Suzuki pénzügyminiszter elmondta, hogy a kormány szorosan figyeli a helyzetet. A kormány utoljára 2022 októberében avatkozott be a piacokon a yen támogatására, a pénzügyminisztérium utalt arra, hogy ez ismét szóba jöhet.

Forrás: [Yen falls to 34-year low against dollar](#)

A legértékesebb autómárkák

China Daily, 2024. március 21.

A „2024-es 100 legértékesebb autómárka” listát idén márciusban hozta nyilvánosságra a Brand Finance brit márkaértékelő ügynökség. 22 kínai autómárka került fel a listára. A BYD a 11. helyet foglalja el globálisan, 9 hellyel előrébb került, mint 2022-ben; a Changan Auto pedig a 44. helyen végzett, 20 hellyel előrébb, mint 2022-ben. A kínai autóipar új korszakba lép. Miután 2023-ban megelőzte Japánt a világ legnagyobb autóipari exportőreként, az iparág az elmúlt években gyorsan növekedett, amit az elektromos járművek iránti erős globális érdeklődés támogat, ami további exportot eredményezett. Kína vezető autómárkájaként a BYD (amelynek márkaértéke éves szinten 20%-kal, 12,1 milliárd dollárra nőtt) megelőzte a Teslát az elektromos járművek gyártásában 2023 negyedik negyedévében.

Forrás: [Top 10 most valuable Chinese automobile brands](#)

Xi Jinping amerikai vendégekkel találkozott

Xinhua, 2024. március 27.

Xi Jinping kínai elnök Pekingben, a Nép Nagytermében találkozott az amerikai üzleti, stratégiai és tudományos közösségek képviselőivel. Xi üdvözölte az amerikai üzleti, stratégiai és tudományos közösségek tagjait Kínában. Megjegyezte, hogy a Kína-USA kapcsolat az egyik legfontosabb kétoldalú kapcsolat a világon. Az, hogy Kínának és az Egyesült Államoknak együttműködési vagy konfrontatív kapcsolata van, a kínai és az amerikai nép jólétét és az emberiség jövőjét befolyásolja. Szembesülve a kínai-amerikai üzleti kapcsolatokban az elmúlt években kialakult új és változó helyzettel, a két félnek továbbra is elkötelezettnek kell maradnia a kölcsönös tisztelet, a kölcsönös előnyök és az egyenrangú konzultáció mellett, követnie kell a gazdasági és piaci szabályokat, ki kell terjesztenie és elmélyítenie a kölcsönösen előnyös üzleti együttműködést, tiszteletben kell tartani egymás jogait, és azon kell dolgozniuk, hogy a két ország és általában a világ számára előnyös eredményeket érjenek el – mondta Xi. Xi hangsúlyozta, hogy az elmúlt néhány évben a Kína-USA kapcsolat kudarcokat és komoly kihívásokat élt át, amelyekből le kell vonni a tanulságokat.

Forrás: [Xi meets U.S. guests](#)

A kínai jegybankelnök az IMF-kvótareformot szorgalmazza

Xinhua, 2024. március 27.

Pan Gongsheng, a Kínai Népi Bank (PBOC) elnöke felszólította az ázsiai országokat, hogy közösen szorgalmazzák a Nemzetközi Valutaalap (IMF) kvótareformját, hogy a nemzetközi pénzügyi háló központjaként. Pan ezt a 2024-es Boao Forum for Asia Annual Conference 2024-es „A pénzügyi együttműködés elmélyítése Ázsiában” elnevezésű alfórumán mondta el Boaóban, a dél-kínai Hainan tartományban. Az ázsiai országoknak együtt kell működniük az IMF-kvótareform előmozdításában és a kvóták mielőbbi kiigazításában, hogy jobban tükrözzék az ázsiai országoknak a globális gazdaságban elfoglalt pozícióit, és különösen a feltörekvő piacok és a fejlődő országok hangját és képviseletét fokozzák – mondta Pan. Pan arra is sürgette az ázsiai nemzeteket, hogy mozdítsák elő a kétoldalú devizacsere-ügyleteket.

Forrás: [China central bank governor calls for IMF quota reform](#)

EURASIA
CENTER

► DÉL-ÁZSIA

Dél-Ázsia

India újragondolja a nemzetközi intézményeket a kialakuló világrend számára

Nimish Joshi, Swarajya, 2024. március 25.

A világ most ismeri fel a multilateralizmus reformjának szükségességét. A maga részéről India is igyekezett nagyobb teret engedni magának, nem békélve meg azzal, hogy csupán a kevesek által elfogadott szabályokat kövesse. Ez a folyamat a geopolitika területén még nyilvánvalóbb volt, India lendületes diverzifikációjával olyan kezdeményezéseken keresztül, mint a G20, a Bengáli-öbölbeli kezdeményezés a több ágazatra kiterjedő technikai és gazdasági együttműködésért (BIMSTEC), a BRICS, a Négyek és a Sanghaji Együttműködési Szervezet (SCO). A nemzetközi rend alakítására irányuló indiai erőfeszítések másik oldala azonban észrevétlen maradt. Bár India nemzetközi szervezeteinek új generációja még kialakulóban van, jelzik Modi miniszterelnök azon szándékát és törekvését, hogy India központi szerepet vállaljon a világ, különösen a globális dél összefogásában, a közös jólét előmozdítása érdekében. Az új világrend indiai koncepciójának egyik fő jellemzője a környezetre és a biológiai sokféleségre való fáradhatatlan összpontosítás. Az India által életre hívott új intézmények mindegyike környezetvédelmi témákra összpontosított, és olyan civilizációs ethoszról tett tanúbizonyságot, amely nagyra értékeli az együttélést és a befogadást. A Nemzetközi Napenergia Szövetség (ISA) volt az első ilyen nemzetközi szervezet, amelyet India fogalmazott meg és hozott létre. A katasztrófákkal szemben ellenálló infrastruktúrák koalíciójának (CDRI) létrehozását Modi miniszterelnök jelentette be az ENSZ 2019-es New York-i éghajlat-változási csúcstalálkozóján. A G20-ak indiai elnöksége egy másik, a környezetvédelemre összpontosító nemzetközi szervezet megalakulását jelentette a Globális Bioüzemanyag Szövetség (GBA) formájában, amelyben az USA kulcsszerepet játszott a partnerségben. A klub legújabb belépője a Nemzetközi Nagymacskaszövetség (IBCA).

Forrás: [India Is Reimagining International Institutions For The Emerging World Order](#)

India leállítja az orosz olajszállítások egy részét

Bloomberg, The Star, 2024. március 25.

Az amerikai szankciók miatt India összes finomítója megtagadta a PJSC Sovcomflot tartályhajóin szállított orosz nyersolaj átvételét, ami tovább bonyolítja a két évvel ezelőtti ukrajnai invázió óta virágzó kereskedelmet. Magán- és állami feldolgozók, köztük a legnagyobb – az Indian Oil Corp – már nem fogadnak el rakományokat, ha azok Sovcomflot-tankereken érkeznek. A finomítók alaposan megvizsgálják az egyes hajók tulajdonosi hátterét, hogy megbizonyosodjanak arról, hogy azok nem állnak kapcsolatban a társasággal vagy más szankciókkal sújtott csoportokkal. A szélesebb körű visszalépés India legnagyobb magánfinomítója, a Reliance Industries Ltd. hasonló döntését követi, amelyről a múlt hét elején számoltak be. A tankeróriás fokozott ellenőrzése a jelek szerint más, orosz olajat szállító olajhajókat is érintett, mivel két hajó hetekig várakozott a dél-ázsiai partoknál anélkül, hogy bármi jelét adták volna annak, hogy mikor fognak kirakodni.

Forrás: [India halts some Russian oil shipments](#)

EURASIA
CENTER

► DÉLKELET-ÁZSIA

Délkelet-Ázsia

A Fülöp-szigetek európai segítséggel modernizálná a hajózást a szigetországban

Ashley Erika O. Jose, Business World, 2024. március 26.

A Fülöp-szigeteki Tengerészeti Ipari Hatóság (Marina) közölte, hogy európai segítséget kér a hajózás korszerűsítési tervének végrehajtásához. „Együttműködést folytatunk olyan külföldi tengerészeti hatóságokkal, mint Norvégia, Franciaország és Dánia” – mondta Sonia B. Malaluan, a Marina ügyvezetője egy sajtótájékoztatón. A Marina januárban jelentette be, hogy tárgyalásokat folytat Franciaországgal a lehetséges kooperációról a hajóépítés, a hajójavítás és a tengeri környezetvédelem terén. Hozzátette, hogy Dániával a Marina a hajózási ágazat szén-dioxid-mentesítésére irányuló együttműködést folytat. Malaluan asszony megjegyezte, hogy a Marinának jóllehet további külföldi segítségre van szüksége a tengerészek képzéséhez és továbbképzéséhez a cseppfolyósított földgázzal, metanollal, hidrogénnel és ammóniával működő hajók üzemeltetéséhez is.

Forrás: [European assistance sought in shipping modernization drive](#)

Az indonéz kormány 14 új nemzeti stratégiai projektet jelent be

Naufal Zuhdi, MediaIndonesia, 2024. március 27.

Az indonéz kormány 14 új nemzeti stratégiai projektet (PSN) határozott meg számos ágazatban az ország méltányos fejlődésének megvalósítása érdekében. Haryo Limanseto, a gazdasági ügyeket koordináló minisztérium szóvivője megjegyezte, hogy a 14 projekt hatalmas beruházási értékkel bír, és messzemenő gazdasági hatásokkal jár majd a közlekedés, az infrastruktúra, az energia, az egészségügy és a távközlés ágazatain keresztül. Hangsúlyozta, hogy a 14 új PSN fejlesztését teljes mértékben a magánszereplők által befektetett tőkéből finanszírozzák. A tisztviselő azt is megjegyezte, hogy a kormány kezdetben egyeztetett az érintett érdekelt felekkel, és alapos tanulmányokat készített, mielőtt meghatározta volna a nyolc tartományban megvalósítandó új projekteket. A projektek nyolc ipari övezetet, két idegenforgalmi övezetet, két fizető utat, egy oktatási, kutatási, technológiai és egészségügyi övezetet, valamint egy tengeri olaj- és gázipari projektet foglalnak magukban.

Forrás: [Pemerintah Tetapkan 14 PSN Baru yang Merata di 8 Provinsi](#)

A szingapúri gyári termelés 3,8%-os februári növekedése felülmúlta az előrejelzéseket

Sue-Ann Tan, The Straits Times, 2024. március 27.

A szingapúri gyári termelés februárban tovább bővült, 3,8%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest, és ezzel felülmúlta a 0,5%-os elemzői várakozásokat. Az ingadozóbb biogyógyászati ipar nélkül a termelés 1,4%-kal nőtt februárban. A januári növekedést azonban 0,6%-ra módosították a korábbi 1,1%-os becslésről, derült ki a Gazdaságfejlesztési Tanács (EDB) adataiból. Februárban a meglepetések közé tartozott a kulcsfontosságú elektronikai ipar kibocsátásának 2,6%-os növekedése, miután a szektor januárban 4,7%-kal zsugorodott. Az iparágon belül az infokommunikációs és fogyasztói elektronikai szegmens 30,9%-kal nőtt, míg a félvezetők 2,1%-kal, az egyéb elektronikai modulok és alkatrészek pedig 0,3%-kal. A számítógép-perifériák és adattárolók szegmense azonban 10,7%-kal zsugorodott. Az orvosbiológiai ipar is visszatért a növekedés útjára februárban, a termelés 27,4%-kal bővült a januári 25,9%-os zsugorodás után. Chua Hak Bin, a Maybank Research makrokatatási részlegének regionális társvezetője szerint a feldolgozóipar fokozatos, de döcögős fellendülést mutat. Dr. Chua a szingapúri bruttó hazai termék első negyedévi növekedését is 2,5%-ra becsüli, ami a hivatalos 1-3%-os előrejelzési sáv felső határa. „A kereskedelemmel kapcsolatos és a vendéglátóipari szolgáltatások erősödése – a Taylor Swift által adott lendület miatt – szintén hozzájárul az első negyedévi növekedéshez” – mondta.

Forrás: [Singapore factory output beats forecasts with 3.8% rise in February](#)

Thaiföld a kormány ingyenes műtrágya biztosításával könnyíthet a rizstermelők terhein

The Nation, 2024. március 25.

A thaiföldi Mezőgazdasági és Szövetkezeti Minisztérium 33,53 milliárd bahtot (mintegy 910 millió USD) igényel műtrágyák vásárlására 4,68 millió rizstermesztő számára, akik az áringadozás és a növekvő költségek miatt szegénységben élnek. „Az importált műtrágyák és növényvédő szerek ára túlterheli a szegény gazdákat” – mondta Thamanat Prompow mezőgazdasági és szövetkezeti miniszter hétfőn. A megcélzott gazdák közül 4,48 millióan kereskedelmi módszerekkel gazdálkodnak, míg 200 ezren biorizst termesztenek, derül ki a minisztérium adataiból. A miniszter szerint az új program célja a termesztési költségek csökkentése és a terméshozamok fenntartható növelése. „A program keretében a minisztérium ebben a termelési évben minden gazdálkodó háztartás számára 50 kilogramm műtrágyát biztosít rai-onként (körülbelül 1600 négyzetméter), legfeljebb 20 rai vagy 1 tonna műtrágya erejéig” – tette hozzá a miniszter.

Forrás: [Govt may soon ease rice farmers' burdens by providing free fertiliser](#)

A malajziai központi bank reformokat sürget a nemzetgazdaságban

Channel News Asia, 2024. március 20.

A 2024-re várt kedvező gazdasági feltételek, köztük a mérsékelt infláció és a kereskedelmi tevékenység előre jelzett élénkülése lehetőséget biztosít a kormány számára, hogy végrehajtsa a nagyon szükséges változtatásokat, például a támogatások racionalizálását – áll a Bank Negara Malaysia éves jelentésével együtt közzétett dokumentumokban. „Óvatosan bízhatunk abban, hogy jó év áll előttünk” – mondta Abdul Rasheed Ghaffour, a BNM kormányzója a központi bank 2023-as gazdasági és monetáris áttekintésének előszavában. „Ahhoz azonban, hogy az elkövetkező években biztosítani tudjuk a jövőnket, Malajziának most van itt az ideje, hogy létfontosságú strukturális reformokat hajtson végre.” A BNM fenntartotta a 2024-es növekedési előrejelzését 4% és 5% közötti értéken, derült ki a jelentésből. Az export az előrejelzések szerint 5%-kal emelkedik, ami a tavalyi 8%-os zsugorodás után ismét fellendülést jelent. A kormányzati bevételek növelését célzó új adók és a közüzemi díjak módosítása várhatóan csekély hatással lesz az inflációra, közölte a BNM. Az előrejelzés szerint a teljes infláció idén stabilan 2-3,5% között marad, bár továbbra is fennmaradnak a felfelé irányuló kockázatok a támogatások és az árszabályozás kiigazításából eredő áremelkedés, valamint a malajziai valuta gyengüléséből eredő magasabb inputköltségek miatt. A ringgit a februárban elért 26 éves mélypontja óta erősödött, de az idén eddig még mindig mintegy 3,2%-kal gyengült az amerikai dollárhoz képest. Abdul Rasheed, aki szerint a valuta alulértékelt, hangsúlyozta, hogy a régóta fennálló strukturális problémákat kezelő reformok, valamint a szén-dioxid-mentesítésbe és a nagy értékű iparágakba történő beruházások segítenének a ringgit árfolyamának támogatásában, és jobban tükröznék Malajzia erős gazdasági alapjait.

Forrás: [Malaysia's central bank calls for reforms with economy on firmer footing](#)

Vietnám igyekszik erősíteni kapcsolatait Finnországgal

Ngoc Mai, Hanoi Times, 2024. március 25.

A vietnámi-finn barátság és a sokoldalú kapcsolatok tovább fejlődése hídként szolgálna Finnország számára az ASEAN-nal való együttműködés fokozásához, Vietnám számára pedig az EU-val való átfogó együttműködés kiterjesztéséhez. Vuong Dinh Hue, a vietnámi Nemzetgyűlés elnöke a finn parlament elnökével, Jussie Halla-ahóval folytatott találkozásán tette ezt a megjegyzést. Hangsúlyozva, hogy a finn parlament elnökének ez a látogatása az 14 éve az első, és bizakodását fejezte ki, hogy ez a látogatás jelentős mérföldkő lesz a kétoldalú kapcsolatokban. Jussi Halla-aho házelnök örömét fejezte ki, hogy a két ország a fejlesztési segélyekről áttért a fejlesztési együttműködésre, és előmozdította a kölcsönösen előnyös kereskedelmi együttműködést. Ezt a kétoldalú kapcsolatok pozitív fejlődésének tekintette, és hangsúlyozta Vietnám fontosságát, mint Finnország egyik legfontosabb kereskedelmi partnere az ASEAN-ban. Kiemelte a további együttműködés lehetőségét, különösen az energia, az információs technológia és az oktatás területén. Hue szerint a kétoldalú kereskedelmi volumen 2023-ban közel 380 millió dollárt ér el, ami szerény a potenciáljához képest. Megismételte Vietnam készségét a kereskedelmi együttműködés megkönnyítésére és előmozdítására, és remélte, hogy Finnország továbbra is kedvező feltételeket teremt a finn piacra irányuló vietnami kulcsfontosságú exporttermékek (vas- és acéltermékek, gépek, közlekedési eszközök és alkatrészek, textíliák, lábbelik és kapcsolódó anyagok) számára.

Forrás: [Vietnam seeks to strengthen ties with Finland](#)

Indonéziában jelölni kell a nem halal termékek csomagolásán a termék összetételét

Kumparan, 2024. március 25.

Az indonéz Vallásügyi Minisztérium Halal Termékgaranciát Szervező Ügynöksége (BPJPH) bejelentette, hogy 2024. október 18-tól a nem halal alapanyagokból származó termékeken kötelezően fel kell tüntetni a nem halal információkat. „A JPH szabályozásának célja, hogy védelmet nyújtson és alkalmazkodjon a nyilvánossághoz a halal és nem halal termékekkel kapcsolatos információkhoz való hozzáférés terén” – jelentette ki Muhammad Aqil Irham, a BPJPH vezetője. „A nem halal termékek mentesülnek a halal tanúsítási kötelezettség alól” – jegyezte meg Irham. Ezek közé tartoznak a sertéshúsból készült élelmiszerek és a szeszes italok, amelyeket nem lehet halal tanúsítvánnyal regisztrálni. Kiemelte azt is, hogy ezeket a termékeket a halal tanúsítási kötelezettség 2024 októberében történő bevezetése közepette is lehet értékesíteni, amennyiben a csomagoláson egyértelműen feltüntetik az összetevők magyarázatát vagy leírását. A sertéshúst tartalmazó termékeknek például a csomagoláson szöveggel vagy a sertéshús képével kell feltüntetniük az összetevőket.

Forrás: [BPJPH Ingatkan Produk Non-Halal Wajib Ada Keterangan Tidak Halal](#)

EURASIA
CENTER

► **KÖZEL-KELET**

Közel-Kelet

Gigantikus megegyezés küszöbén a törökök és a gazdag arab olajállamok

الجزيرة, 2024. március 23, Al Jazeera és Hürriyet Daily News

Ömer Bolat kereskedelmi miniszter méltatta országa és az Öböl Menti Együttműködési Tanács (ÖET) azon elhatározását, hogy megkezdik a szabadkereskedelmi megállapodásról szóló tárgyalásokat. Az ÖET főtítkárával aláírt közös nyilatkozat a világ egyik legnagyobb szabadkereskedelmi övezetének létrehozását irányozza elő Törökország és az ÖET-tagok között – beleértve Bahreint, Katart, Kuvaitot, Szaúd-Arábiát, az Egyesült Arab Emírségeket és Ománt – 2,4 billió dollár összértékben – mondta Bolat. A megállapodás liberalizálja az áruk és szolgáltatások kereskedelmét, megkönnyíti a befektetéseket, és sokkal magasabb szintre emeli Törökország és a régió kapcsolatait. Bolat elmondta, hogy „ez az új kereskedelmi partnerség nagy jelentőséggel bír a globális gazdaságban való nagyobb részesedés elérése szempontjából az ÖET-országokkal és a win-win elv alapján” köttetett. A közös nyilatkozat újraindítja azokat a tárgyalásokat, amelyek eredetileg 2005-ben kezdődtek meg Törökország és az ÖET között, de 2010-ben megszakadtak – mondta a miniszter. Míg Törökország kereskedelme az ÖET-tagországokkal 2002-ben 2,1 milliárd dollár volt, 2022-ben 22,7 milliárd dollárra, majd 2023-ban pedig 31,4 milliárd dollárra nőtt. A miniszter megjegyezte, a török vállalkozók eddig 856 projektet valósítottak meg 77,5 milliárd dollár értékben az ÖET tagországaiban. Az ÖET főtitéra, Dzsászim al-Budajvi a maga részéről hangsúlyozta a Törökország és az ÖET-országok közötti szoros együttműködés jelentőségét a gazdasági kapcsolatok erősítése érdekében, és kifejezte kölcsönös vágyát a kereskedelem, a befektetések és az együttműködés bővítésére.

Forrás: [اتفاق تركي خليجي لإطلاق مفاوضات تجارة حرة بـ 2.4 تريليون دولار](#)

Forrás2: [Türkiye, GCC agree to launch talks on free trade agreement](#)

A Google Cloud várhatóan 110 milliárd dollárral járul hozzá a szaúdi gazdasághoz

Asharq Al-Awsat, 2024. március 23.

Abd al-Rahmán al-Dahíbán, a Google Cloud Közel-Keleten, Törökországban és Afrikában tevékenykedő vezérigazgatója elmondta, hogy a cége elkötelezett az infrastruktúra megerősítése iránt, hogy jobban ki tudja szolgálni a különféle igényeket. Hozzátette, hogy „Cloud Zone”-t hoztak létre Dammámban, Dohában és Dél-Afrikában, ami „sarkalatos szereplővé” teszi e régiókat a technológiai forradalomban. Hozzátette, hogy a Google Cloud megközelítése három alappilléren nyugszik: infrastruktúra-fejlesztésen, ökoszisztéma-partnerségen és kapacitásépítésen. Badr al-Mádi, a Google Cloud szaúd-arábiai vezérigazgatója rámutatott, hogy a „Cloud Zone” novemberi bevezetése 1,2 millió kis- és középvállalkozás igényeit elégíti ki a Királyságban. Ami a Google Cloud szaúd-arábiai tevékenységének szélesebb körű gazdasági hatását illeti, al-Mádi körülbelül 110 milliárd dolláros hozzájárulást vár a helyi gazdasághoz a következő hét évben. Ezt a hozzájárulást valószínűleg az üzleti modellekben bekövetkezett változások és a mintegy 150 000 munkalehetőség megteremtése magyarázza, ami megerősíti a Google Cloud szerepét a régió általános gazdaságának támogatásában. Al-Mádi úgy véli, hogy e fejlemények összhangban vannak a „Szaúdi Vízió 2030” céljaival, amely a kis- és középvállalkozások GDP-hez való hozzájárulásának növelésére és a gazdasági növekedés ösztönzésére törekszik.

Forrás: [Google Cloud Expects to Contribute \\$110 Billion to Saudi Economy](#)

Ankara a kurdokat veszi célba, hogy megvédje a dollármilliárdokat érő projektjét

Asia News, 2024. március 23.

A török hadsereg hadjáratot tervez a Kurdisztáni Munkáspárt (PKK) ellen Irak kurdisztáni régiójában. Törökország a PKK-t terrorista csoportnak tekinti, és délre akarja terelni, hogy egy új kereskedelmi útvonalat biztosítson, ami 17 milliárd dolláros költségből kötné össze Ázsiát Európával, az iraki Baszrától a török határig, ellensúlyozva a Szezi-csatorna hegemoniáját, amely válságba került a Vörös-tengeren történt jemeni húsi támadásokat követően. Források szerint a tervezett katonai műveletek Iraki Kurdisztán félig autonóm régiójának nyugati területeit veszik célba, elzárva a PKK hozzáférését Moszulhoz. Törökország fő célja világos. „A PKK jelenléte komolyan veszélyeztetheti az iraki útfejlesztési projektet” – mondta egy török forrás, utalva a tervezett 1200 kilométeres autópálya- és vasúti projektre. Ankara és Bagdad számára egyaránt az a cél, hogy „eltávolítsák a PKK-t Metina és Gara környékéről, valamint biztosítsák a területet a projekt építéséhez...”. Irak, Törökország és az Öböl-menti arab államok remélik, hogy hamarosan befejezik a projektet, ami által lehetővé válik az áruk szállítása a baszrai kormányzóság al-Faw kikötőjén keresztül a nemzetközi piacokra Törökországon keresztül. Bagdad várakozásai szerint a vonatok akár 300 km/órás sebességgel is közlekedhetnek, ami megkönnyíti az utas- és teherszállítást. Emellett a tervek között szerepel logisztikai csomópontok, ipari komplexumok létrehozása, valamint az olaj- és gázvezetékek lehetséges integrációja. Ezen ambiciózus vállalkozás a becslések szerint évi 4 milliárd dollár bevétellel és összesen legalább 100 ezer munkahely létrehozásával jár együtt. Az elképzelés egyik fő támogatója nem más, mint a török elnök, Recep Tayyip Erdoğan, aki versenyezni akar a rivális India-Közel-Kelet-Európa Gazdasági Folyosóval (IMEC), amelyet Izrael és az Egyesült Arab Emírségek támogatnak. A hét elején Yasar Güler török védelmi miniszter azt mondta, Ankara 30-40 km mélyen akar katonákat telepíteni iraki területekre, egy közös műveleti központot létrehozva Bagdaddal.

Forrás: [Ankara to target Kurds to protect alternative trade route to Suez](#)

A következő hónapokban több százezer gyermek halhat éhen Szudánban

الوحدة نيوز, Alwahda News, 2024. március 22.

Közel egy év háború után Szudán a közelmúlt történelmének egyik legsúlyosabb humanitárius válságát szenvedti el – figyelmeztetett az ENSZ. Az Abd al-Fattáh al-Burhán és Mohamed Hamdán Dagalo közötti harcok 2023. április óta tízezreket öltek meg, és akut élelmiszerhiányhoz és éhínséghez vezettek. A humanitárius szükségletek pusztá mértéke, a lakóhelyüket elhagyni kényszerülők és az éhezők száma miatt Szudánt komoly veszélyek fenyegetik. Az ENSZ tisztviselői szerint az alultápláltság miatt mintegy 222 000 gyermek halálára számítanak az elkövetkező hetekben vagy hónapokban. Emellett a gyermekek megelőzhető betegségeken halnak meg, miközben az egészségügyi intézmények több mint 70%-a nem működik. E hónap elején az ENSZ Biztonsági Tanácsa „azonnali” tűzszünetre és a humanitárius segélyek akadálytalan hozzáférésére és biztosítására szólított fel Szudánban. Az ENSZ-tisztviselői viszont kifejtették, hogy azóta sem történt jelentős előrelépés a helyszínen.

Forrás: [الأمم المتحدة: السودان يشهد إحدى أسوأ الكوارث الإنسانية في الذاكرة الحديثة](#)

Törökország: a kamat emelése pozitívan hat a külföldi befektetők körében

وكالة الاناضول, Anadolu Agency, 2024. március 24.

A török központi bank 45-ről 50%-ra emelte a kamatlábakat, ami pozitívan hatott a külföldi befektetési intézmények körében. A török jegybank monetáris politikai bizottsága a várakozásokat meghaladóan 500 bázisponttal, 50%-ra emelte a kamatlábat. A török jegybank döntése váratlan lépés volt a szakértők és a külföldi befektetők számára. Az amerikai Goldman Sachs befektetési bank jelentése szerint „a török központi bank által hozott kamatemelési döntés növelheti a bank eltökéltségét az árstabilitás és a megbízhatóság terén a hagyományos politikákra való teljes áttérés felé”. A török infláció várhatóan az idei év végére 33%-ra csökken.

Forrás: [تركيا.. رفع المركزي الفائدة يلقى صدى إيجابيا لدى مستثمرين أجانب](#)

EURASIA
CENTER

▶ **OROSZORSZÁG** **és a posztsovjjet térség**

Oroszország és a posztszovjet térség

A Türkmenisztán és Üzbegisztán közötti kereskedelmi forgalom jelentősen bővült 2024 első két hónapjában

Business Turkmenistan, 2024. március 22.

Az Üzbég Állami Statisztikai Bizottság kiadványa szerint a Türkmenisztán és Üzbegisztán közötti kereskedelmi forgalom 2024. január-februárban 184,6 millió dollárt tett ki. Az adatok szerint a beszámolási időszakban Üzbegisztán 173,5 millió dollár értékben importált türkmén árut, míg az üzbég termékek Türkmenisztánba irányuló exportja összesen 11,1 millió dollárt tett ki. Ezen kívül az Üzbég Állami Statisztikai Bizottság adataiból az is kiderült, hogy 2024. január-februárban Üzbegisztán teljes külkereskedelmi forgalma elérte a 9,9 milliárd dollárt, ami 10,5%-os növekedést jelent 2023 azonos időszakához képest.

Forrás: [Turkmenistan-Uzbekistan Trade Nears \\$185 Million](#)

Kazahsztán IT szektora 41,1%-kal bővült 2023-ban

Daryo, 2024. március 23.

Kazahsztánban az információs technológiai (IT) szektor 2023-ban jelentősen bővült, melynek köszönhetően a számítástechnikai programozási szektor és az ehhez kapcsolódó területek IT-szolgáltatásainak összértéke elérte a 2,4 milliárd dollárt, amely összeg jelentős, 41,1%-os növekedést jelent az előző évhez képest. A szektorral kapcsolatban közzétett jelentés kiemeli az IT szektor jelentős növekedési pályáját, ami 2024-re már most erőteljes, 54,8%-os (1,7 milliárd dollár) bővülést jelez előre. A közzétett adatokból az is kiderül, hogy a kazah IT szektorban a különböző kategóriák közül a szoftverfejlesztés jelent meg a domináns szektorként, amely a szolgáltatások legnagyobb részét alkotja. Ez a kategória is jelentős, 60,3%-os növekedést mutatott az előző évhez képest. Emellett a tanácsadási és gyakorlati informatikai szolgáltatások is figyelemreméltó 2,5-szeres növekedést mutattak 2023-ban Kazahsztánban. Az IT-szektor kazahsztáni felfutása jelzi a kreatív iparnak növekvő jelentőségét és hozzájárulását a kazah gazdasághoz.

Forrás: [Kazakhstan's IT sector surges by 41.1% reaching \\$2.4bn](#)

2023: Türkmenisztán és Olaszország közötti kereskedelmi forgalom körülbelül 230 millió eurót tett ki

Business Turkmenistan, 2024. március 23.

A Türkmenisztán és Olaszország közötti kereskedelmi forgalom az Eurostat adatai alapján 2023-ban meghaladta a 229 millió eurót. Ez azt jelenti, hogy a beszámolási időszakban a Türkmenisztán és Olaszország közötti kereskedelmi forgalom volumene 32,8%-kal (172,37 millió euró) nőtt 2022-hez képest. A közzétett adatokból az is kiderült, hogy Olaszország 2022-ben 80,17 millió euró értékben importált türkmén termékeket, ami 18,1%-kal több, mint az előző év azonos időszakában volt. Ugyanakkor Olaszország Türkmenisztánba irányuló exportja tavaly mintegy 148,83 millió eurót tett ki, ami csaknem 42,4%-kal haladta meg a 2022-es év adatait. Ezenkívül az Eurostat adatai arra is rávilágítottak, hogy 2023-ban a Türkmenisztán és az uniós országok közötti kereskedelem 1,87 milliárd euróra nőtt, ami 87%-kal bővült 2022-höz képest.

Forrás: [2023: Товарооборот между Туркменистаном и Италией составил около €230 млн](#)

Új korszak a kazah diplomáciai kapcsolatokban

Kazakhstan Today, 2024. március 25.

Kasszim-Zsomart Tokajev kazah államfő hivatalos látogatáson fogadta Ciprus külügyminiszterét, Konstantinos Kombost. A találkozó során Kazahsztán elnöke megerősítette, hogy Asztana szoros partnerséget kíván kialakítani Ciprussal. Ezen kívül Tokajev üdvözlötte a ciprusi kormány azon döntését, miszerint nagykövetséget nyit Asztanában. Szerinte ez a lépés új fejezetet jelent a két ország közötti diplomáciai kapcsolatokban, és új lendületet ad a Kazahsztán és Ciprus közötti partnerség fejlődésének. A Tokajev elnökkel folytatott megbeszélést követően Konstantinos Kombos kiemelte, hogy óriási lehetőségek rejlenek Kazahsztán és Ciprus közötti együttműködés bővítésében. A találkozó során Tokajev és Kombos egyeztetéseket folytatott a két ország közötti kereskedelmi, gazdasági, befektetési és turisztikai szférában történő együttműködések fejlesztésének kilátásairól.

Forrás: [Новая эра в отношениях: Кипр открывает посольство в Астане](#)

Üzbegisztán és Dél-Korea a kétoldalú gazdasági partnerség aktuális kérdéseiről folytatott tárgyalásokat

Uzdaily, 2024. március 26.

Üzbegisztán Beruházási, Ipari és Kereskedelmi Minisztériuma hivatalos munkalátogatáson fogadta Dél-Korea külügyminiszter helyettesét, Chon Byung Wont, akivel a két ország közötti bilaterális gazdasági kapcsolatokról folytattak egyeztetéseket. A találkozó során Chon Byung Won megerősítette, hogy Szöul kész az Üzbegisztánban társadalmilag és gazdaságilag fontos projektek megvalósításához szükséges pénzügyi és technikai segítségnyújtás növelésére, valamint nagy beruházási projektek közös megvalósítására az üzbég kohászat és az elektromos háztartási árucikkek gyártása és az infrastruktúra fejlesztése terén. A megbeszélés során mind a két fél kiemelte, hogy az Üzbegisztán és Dél-Korea közötti kereskedelmi forgalom a 2017-es 1,3 milliárd dollárról 2023-ban 2,3 milliárd dollárra növekedett, ami hűen jelzi a két ország közötti kiváló gazdasági és diplomáciai kapcsolatokat.

Forrás: [Узбекистан и Корея рассмотрели актуальные вопросы двустороннего экономического партнерства в различных сферах](#)

Kazahsztán és Katar 17,6 milliárd dollár értékű beruházási projektek megvalósításán dolgozik

Saniya Sakenova, The Astana Times, 2024. március 26.

Kazahsztán és Katar a nagyszabású, 17,6 milliárd dollár értékű és stratégiaileg fontos beruházási projektek megvalósításának küszöbén áll, jelentette be Olzsasz Bektenov kazah miniszterelnök azt követően, hogy megbeszélést folytatott Mohammed bin Abdulrahman Al katari miniszterelnökkel és külügyminiszterrel. A találkozót megelőzően Bektenovot Tamim bin Hamad Al Thani sejk katari emír fogadta, elismerve a kazah-katari kapcsolatok elmélyülését. A Mohammed bin Abdulrahman Al Thani sejkkal tartott találkozón Bektenov bejelentette, hogy Kazahsztán kész együttműködni Katarral a halal és biomezőgazdasági termékek piacának ellátásában. A megbeszéléseket követően a felek megállapodást írtak alá egy hosszú távú stratégiai partnerség létrehozásáról az ágazati fejlesztési projektek prioritása érdekében. Ezek közül a legnagyobb kezdeményezések közé tartozott a közel 5,7 milliárd dollár értékű földgázfeldolgozó üzemek építése a kazah kereskedelmi gázexport fellendítésére. Ezen kívül a másik meghatározó beruházás Kazahsztán és Katart között közel 2,7 milliárd dolláros, Kazahsztán hosszú távú energiabiztonságának biztosítását célzó 1100 MW teljesítményű kombinált ciklusú gázerőműre és egy 350 MW teljesítményű vízerőmű építése lesz.

Forrás: [Kazakhstan, Qatar Start Implement Investment Projects Worth \\$17.6 Billion](#)

Visszafojgák az orosz olaj kitermelést

Platon Scsukin, Lenta. 2024. március 23.

Az orosz kormány arra utasította az olajtársaságokat, hogy június végéig napi kilencmillió hordóra csökkentsék a kitermelést, hogy teljesítsék az OPEC+ megállapodás szerinti kötelezettségeiket. A terv szerint az áprilisi, májusi és júniusi termelés 3,6, 4,1, illetve 4,9 %-al csökken. A termelés csökkenése az olajfinomítók tervezett karbantartási szezonjában következik be, amelyek már korábban is súlyosan megsérültek és csökkent a teljesítményük a dróntámadások következtében. A bejelentéssel párhuzamosan az olajárak ismét növekedni kezdtek. A májusi Brent határidős ára hordónként 87 dollár fölé emelkedett, a WTI pedig 82 dollár felett járt.

Forrás: [Стало известно о планах по сокращению добычи нефти в России](#)

Aktivizálódhat a grúz-örmény határ kijelölésének folyamata

newsarmenia.am 2024. március 25.

Nikol Pasinyan Örményország miniszterelnöke fogadta Irakli Kobakhidze grúz miniszterelnököt. A találkozó során többek közt a két ország közötti határkijelölési folyamat is szóba került. Januárban az Örményország és Grúzia gazdasági együttműködéséért felelős kormányközi bizottság 13. ülése keretében Tbilisziben a felek közös nyilatkozatot írtak alá a két ország közötti stratégiai együttműködésről. Pasinyan szerint utóbbi hatalmas lehetőség a országok együttműködésének fejlesztésére. „A mai napon kollégámmal lehetőségünk nyílt megbeszélni a közös nyilatkozat gyakorlati megvalósításának lehetséges és szükséges lépéseit. Ennek a nyilatkozatnak fontos eleme egymás területi integritásának és szuverenitásának feltétlen elismerése. Ma pedig az Örményország és Grúzia közötti határkijelölési folyamat intenzívebbé tételének lehetőségeit is megvitattuk” – mondta Pasinyan. A határkijelölés lezárása kritikusan fontos kérdés a Dél-Kaukázusban, legfőképp a kijelöletlen határok a régió stabilitására gyakorolt hatása miatt.

Forrás: [Армения и Грузия обсудили возможности активизации процесса демаркации](#)

Családbarátobbá tennék a grúz alkotmányt

newsgeorgia.ge 2024. március 25.

A kormányzó Grúziai Álom párt hivatalosan bejelentette, hogy az LGBT-propaganda ellen alkotmánymódosítást kezdeményez, amely egyértelműen kimondja a „garanciákat a családi értékek és a kiskorúak védelmére”. A javaslat szerint Grúzia alkotmányának 30. cikkét a következő bekezdéssel kell ki egészíteni: „A családi értékek és a kiskorúak védelmét Grúzia alkotmányjoga biztosítja, amely Grúzia alkotmányának szerves részét képezi.” A módosítás elfogadásához alkotmányos többségre van szükség, amivel a jelenlegi kormánypárt nem rendelkezik. Ezért a módosítást nagy valószínűséggel az októberi parlamenti választások után hagyják jóvá, amelyen az Álom abszolút előnyre számít. A kormánypárt egyelőre csak törvénymódosításokat tud elfogadni, amihez elegendő az egyszerű többség, azaz 76 szavazat.

Forrás: [«Грузинская мечта» собирается изменить Конституцию для защиты «семейных ценностей»](#)

Iráni lehetőségekről tájékoztak a fehérorosz üzletemberek

Belta.by 2024. március 26.

Több mint 170 fehérorosz vállalat képviselője találkozott az Iráni Iszlám Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetével, Alireza Sanei-vel a Fehéroroszországi Kereskedelmi és Iparkamarában. A találkozó résztvevői számára bemutatták Irán gazdasági potenciálját és lehetőségeit, valamint tájékoztatást kaptak a kétoldalú kereskedelmi és gazdasági együttműködés jelenlegi és ígéretes területeiről. A fehérorosz üzleti körökkel folytatott találkozón megvitatták a közeljövőben megvalósuló fehérorosz-iráni események szervezésének terveit. A plenáris rész végén a fehérorosz vállalatok vezetői és az iráni nagykövetség képviselői külön megbeszéléseket tartottak B2D formátumban, amelyek lehetővé teszik a megállapodások azonnali gyakorlatba való átültetését.

Forrás: [Белорусский бизнес заинтересован в развитии взаимодействия с Ираном](#)

Vámügyi együttműködés Azerbajdzsán és Moldova között

Kjanjan Szadigov, Report.az 2024. március 27.

Az Azerbajdzsán Állami Vámbizottsága (SCC) és a Moldovai Vámşzolgalat közös nyilatkozatot írt alá a kétoldalú együttműködésről. A nyilatkozatot az azeri fél küldöttségének moldovai látogatása során írták alá. A megbeszéléseken Ulvi Bakhshaliyev Azerbajdzsán moldovai nagykövetének részvételével szó esett a két ország vámhatóságai közötti kétoldalú kapcsolatokról, hangsúlyozták a kölcsönös együttműködés és tapasztalatcsere erősítésének fontosságát. A látogatás során az azerbajdzsáni delegáció megismerkedett a Moldovai Vámhivatal jogi osztályának, csempészetellenes osztályának tevékenységével, valamint meglátogatta a román határon található határellenőrző pontokat. Az azerbajdzsáni delegáció tájékoztatást kapott a határátlépési és vámellenőrzési folyamat megszervezéséről. Moldova és Azerbajdzsán egyaránt tagja a GUAM-nak, a Grúziát, Ukrajnát, Azerbajdzsánt és Moldovát egyesítő csoportnak. Bár a GUAM aktivitása jelentősen visszaesett Azerbajdzsán geopolitikai súlyának növekedésével ismét felélénkülhet annak tényleges munkája.

Forrás: [Азербайджан и Молдова подписали Декларацию о сотрудничестве в таможенной сфере](#)

Impresszum

Szerzők:

Horváth Levente
Klemensits Péter
Seremet Sándor
Szakáli Máté
Tárik Meszár
Veres Szabolcs
Zoltai Alexandra

Szerkesztő:

Horváth Levente

A kiadó elérhetősége:

Eurázsia Központ
1117 Budapest, Infopark sétány 1i
eurasiacenter@nje.hu
<https://eurasiacenter.hu/>

A kiadásért felelős személy: Dr. Horváth Levente, igazgató

EURÁZSIA KÖZPONT

Budapest 2024

© Eurázsia Központ, Neumann János Egyetem

ISSN 2939-5720